

landen (vlak) bij de bergen, alleen dáár bloeit deze kunst. Deze vaak herhaalde meeningen zijn zooals zoovele meeningen, die men elkaar napraat, in den grond noch geheel van juistheid verstoken, noch in volle beteekenis als juist te aanvaarden. Er is iets van aan, maar de beschouwing even onvolledig als eenzijdig."

Na geconstateerd te hebben, dat wij een beeldhouwkunst als Italië en Griekenland, als groote gedeelten van Frankrijk en een deel van Duitschland die hebben gehad en nog kennen, nooit gehad hebben en nooit zullen hebben, wijst de geleerde schrijver dan op het afgebakende terrein onzer sculptuur, daarmee een der kanten van haar ingewikkeld probleem rakend: „Ze mist, en wellicht terecht voor ons doen, de wijsche belangstelling en dat, een ander soort inspanning en ander soort van talenten eischende volume van de beeldhouwkunst in de landen, waar die kunst ruitelijk de leiding heeft of gehad heeft. Als men haar grenzen tot grootsche schepingen — ook wat het formaat betreft n.l. — wil forceeren, dan vermindert haar levende kracht. Zoo is nu eenmaal ons eigen groeisel niet. Waar er toch aan dergelijke representatieve effecten behoefte is, heeft men, Verhulst uitgezonderd, die in een sterk internationale periode voor een land van Europeesche beteekenis werkte, in onze geschiedenis weinig aan te wijzen. Maar het is ons ook niet om de afmetingen te doen. Wij zijn tevreden wanneer de innerlijke impuls, de artistieke bekentenis volledig te voorschijn komt en wij herinneren ons dan weer een oogenblik aan de bewering der milieu-theoretici, die wij boven aanhaalden en die men voor Nederland zou moeten uitbreiden, door er bij te voegen, dat ook in onze inheemsche natuur wel degelijk het plastische voorbeeld, n.l. de zeggenskracht van doorsnede, profiel en oppervlak wordt aangetroffen, mits men het niet in groote maten zoekt." Dit geldt ook voor onze jonge sculptuur, aan wie vrije plastieken totnutoe over 't algemeen beter gelukten dan bouwbeeldhouwwerken.

* * *

Na de gouden eeuw komt er een heelen tijd niets. Pas op het einde der vorige eeuw, toen er op elk levensterrein een hernieuwing plaats vond, werd ook de beeldhouwkunst hier te lande tot nieuw leven gewekt. Als karakteristieke figuren treden op den voorgrond J. Mendes da Costa, L. Zijl en de sedert overleden Charles van Wyck. De laatste was de typische vertegenwoordiger van een plastiek, die zich aansloot bij het in de schilderkunst heerschende impressionisme. Het ging hier om de uit het leven gegrepen figuren en de directe beelding er van. In dit genre werden schoone resultaten door hem bereikt. — L. Zijl, strevend naar nieuwe mogelijkheden in zijn werk, wierp zich op alle richtingen achtereenvolgens, van de meest abstracte tot de meest naturalistische, waaruit het uiteenlopende karakter